

ΣΤΕ 1212/2017 [Διαχειριστική μελέτη διακατεχόμενου δάσους]

Περίληψη

-Οι διαχειρίσεις δασών διατάξεις του ν.δ. 86/1969 και του π.δ. της 19-30.11.1928, ερμηνευόμενες σύμφωνα με το Σύνταγμα και το νέο νομοθετικό πλαίσιο, και μέχρι την επιβαλλόμενη προσαρμογή τους σ' αυτό μέσω της νομοθετικής διαδικασίας, έχουν την έννοια ότι η διαχείριση του δάσους κατά τρόπο συνάδοντα προς τη φύση του ως οικοσυστήματος και το χαρακτήρα του ως κοινωνικού αγαθού, τούτου έπεται ότι η εκμετάλλευσή του πρέπει να ασκείται με φειδώ και βάσει της συνταγματικής αρχής της αειφορίας (βιωσιμότητας), διότι δεν αποσκοπεί μόνο ή κυρίως στην μεγιστοποίηση της απολήψεως δασικών προϊόντων, αλλά στη λελογισμένη κάρπωση του δάσους και παράλληλα στην προστασία του δασικού οικοσυστήματος, ώστε αυτό να μπορεί να επιτελεί το σύνολο των κατά το Σύνταγμα σκοπών του με τα διαχειριστικά σχέδια και εκθέσεις πρέπει να λαμβάνονται και θετικά μέτρα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου. Τούτων έπεται ότι τα σχέδια, οι εκθέσεις δασοπονίας και διαχειρίσεως και οι πίνακες υλοτομίας που προβλέπονται από τις ανωτέρω διατάξεις υπόκεινται σε ενδεδειγμένο έλεγχο από την Διοίκηση, η δε έγκριση, τροποποίηση ή αναθεώρησή τους πρέπει να αιτιολογούνται προσηκόντως ως προς την επιλογή συγκεκριμένης μεθόδου εκμεταλλεύσεως μεταξύ πλειόνων κατ'αρχήν κατάλληλων, της έντασης της εκμεταλλεύσεως, και των επιπτώσεών της στο δασικό οικοσύστημα, αιτιολογία που μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου.

-Ως προς την υλοτόμηση της δρυός η προσβαλλόμενη πράξη δεν αιτιολογείται νομίμως. Και τούτο διότι η διαχείριση του επίδικου δάσους αποβλέπει αποκλειστικά στην οικονομικώς επωφελέστερη εκμετάλλευση αυτού με την απόληψη της μεγαλύτερης δυνατής ποσότητας ξυλείας κατά την παρούσα και τις επόμενες διαχειριστικές περιόδους. Δεν λαμβάνει δηλαδή υπόψη τον χαρακτήρα του ως οικοσυστήματος, το οποίο απαιτεί συνολική διαχείριση, αφού δεν εξετάζονται εναλλακτικές λύσεις ως προς την βέλτιστη μέθοδο υλοτομίας, ούτε οι επιπτώσεις της προκριθείσας μεθόδου υλοτομίας στο έδαφος, τη χλωρίδα και την πανίδα (η οποία αντιμετωπίζεται ως «θηραματοπανίδα» και όχι ως σύνολο έμβιων οργανισμών που συναποτελούν, μαζί με την χλωρίδα, το δασικό οικοσύστημα), δεν λαμβάνεται δε κανένα μέτρο για την προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου. Και ναι μεν στο έγγραφο απόψεων του Δασαρχείου Καλαμπάκας προς το Δικαστήριο αναφέρεται ότι τα απαντώμενα στο επίδικο δάσος είδη πανίδας είναι μετακινούμενα και δεν επηρεάζονται από την περιοδική υλοτόμησή του, το έγγραφο όμως αυτό, ανεξαρτήτως αν με το ανωτέρω περιεχόμενο θα μπορούσε να παράσχει νόμιμο έρεισμα στην προσβαλλόμενη, δεν αναπληρώνει την ελλείπουσα αιτιολογία της

προσβαλλομένης προεχόντως διότι είναι μεταγενέστερο αυτής. Για τον λόγο αυτό, που προβάλλεται βασίμως, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη κατά το μέρος που αφορά την υλοτομία της δρυός.

Πρόεδρος: *N. Ρόζος*

Εισηγητής: *Θ. Αραβάνης*

Βασικές Σκέψεις

2. Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως 2864/84422/28.7.2010 του Γενικού Γραμματέα Περιφέρειας Θεσσαλίας, η οποία υπογράφεται με εντολή του από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Δασών της ίδιας Περιφέρειας, και με την οποία εγκρίθηκε η διαχειριστική μελέτη του διακατεχόμενου δάσους «Ματονερίου» Καλαμπάκας Ν. Τρικάλων για την περίοδο 2010 – 2014.
3. Επειδή, παραδεκτώς παρεμβαίνουν στη δίκη, με κοινό δικόγραφο, οι Α. Μπ. και Θ. Τ., οι οποίοι, σύμφωνα με τη διαχειριστική μελέτη (σελ. 10 - 14) που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη, φέρονται να έχουν δικαιώματα διακατοχής στο επίμαχο δάσος.
4. Επειδή, οι υπό 2-5, 8, 10-12, 14, 15, 17, 19, 23, 27, 28, και 33 εκ των αιτούντων, οι οποίοι δεν παρέστησαν κατά τη συζήτηση της κρινόμενης αιτήσεως, δεν νομιμοποίησαν τον υπογράφοντα την αίτηση δικηγόρο με έναν από τους τρόπους που προβλέπονται στο άρθρο 27 παρ. 1 και 2 του π.δ. 18/1989 (Α΄ 8), όπως οι παράγρ. αυτές αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 4 παρ. 2.α του ν. 2479/1997 (Α΄ 67), και συνεπώς η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη ως προς αυτούς. Περαιτέρω, για τους υπό 1, 6, 7, 9, 13, 16, 18, 20-22, 24-26, 29, 30, 32, 34 και 35 εκ των αιτούντων παρέστη μεν στο ακροατήριο η δικηγόρος Κ. Κ., η οποία έλαβε προθεσμία μέχρι τις 3.7.2013 για τη νομιμοποίησή της, πλην τα προσκομισθέντα υπ' αριθ. 10512-13/3.9.3013 πληρεξούσια του συμβολαιογράφου Καλαμπάκας Ν. Δ. Α. (αριθ. καταθέσεως Π 5081/16.9.2013) είναι μεταγενέστερα της ανωτέρω ημερομηνίας και συνεπώς ως προς τους αιτούντες αυτούς η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.
5. Επειδή, η αίτηση ασκείται παραδεκτώς και με έννομο συμφέρον από την 31η αιτούσα, η οποία προβάλλει δικαιώματα επί ποσοστού εξ αδιαιρέτου του επίδικου δάσους και ισχυρίζεται ότι ο χαρακτήρας του θίγεται από τον τρόπο εκμεταλλεύσεως που επετράπη με την προσβαλλόμενη πράξη. Περαιτέρω, η αίτηση ασκείται εμπροθέσμως στις 13.10.2010, εν όψει της αναστολής των δικονομικών προθεσμιών κατά τη διάρκεια των δικαστικών διακοπών.
6. Επειδή, ο ισχύων δασικός Κώδικας, ν.δ. 86/1969 (Α΄ 7), στο άρθρο 1 [το οποίο έχει ήδη καταργηθεί με το άρθρο 79 παρ. 1 του ν. 998/1979 (Α΄ 289)], έδιδε τον εξής ορισμό του δάσους: «1. Δάσος είναι πάσα έκτασις εδάφους καλυπτομένη εν όλω ή εν μέρει υπό αγρίων ξυλωδών φυτών, οιωνδήποτε διαστάσεων και ηλικίας, δυναμένη δια δασικής εκμεταλλεύσεως να παραγάγη δασικά προϊόντα κατονομαζόμενα ειδικώτερον εις τον πίνακα διατιμήσεως δασικών προϊόντων.» [βλ. όμοιο άρθρο 45 του

προηγούμενου Δασικού Κώδικα, ν. 4173/1929 (Α΄ 205)]. Ο ίδιος Κώδικας στα άρθρα 62 και επ., τα οποία αφορούν τη διαχείριση των δασών γενικώς και τα οποία εξακολουθούν να ισχύουν, ορίζει τα εξής: «Άρθρον 62: 1. Η δασοπονία και η εδαφοπονία καθόλου εις τα δημόσια ή μη δημόσια δάση, ασκείται, κατά τα υπό του παρόντος Κώδικος και των εις εκτέλεσιν τούτου εκδιδομένων διαταγμάτων καθοριζόμενα, προς πληρεστέραν επίτευξιν των επιδιωκομένων δασοπονικών και εδαφοπονικών σκοπών προς το συμφέρον του δασοκτήμονος και εδαφοκτήμονος, εν συνδυασμώ προς τας εξυπηρετούσας το εθνικόν συμφέρον δασοπολιτικές αξιώσεις, τόσον της αυξήσεως της δασικής παραγωγής και των εθνικών εκ των δασών ωφελειών, όσον και της δικαιότερας διανομής των εκ των δασών απολαμβανομένων δασικών οικονομικών αγαθών και ωφελειών μεταξύ όλων των τάξεων του Έθνους, δασικών παραγωγών και καταναλωτών. 2. ... 3. Τα δάση από απόψεως δασοκομικής και διαχειριστικής διακρίνονται κατά διαχειριστικές μορφάς εις σπερμοφυή, (υψηλά ή υψίκορμα), εις πρεμνοφυή (χθαμαλά ή βραχύκορμα) και εις διφυή (πολυώροφα ή σύνθετα). Απαγορεύεται η ενέργεια υλοτομιών συνεπαγομένων μετατροπήν δάσους σπερμοφυούς διαχειριστικής μορφής εις μορφήν διφυή ή σπερμοφυούς και διφυούς εις πρεμνοφυή. Άρθρον 63: 1. Η διαχείρισις των δημοσίων ή μη δασών, οργανώνουσα την δασοπονίαν προς πληρεστέραν επίτευξιν των υπό ταύτης επιδιωκομένων σκοπών και ιδία προς εξασφάλισιν της διατηρήσεως και συντηρήσεως των δασών και εγγύησιν διηνεκούς απολήψεως καρπώσεων, ενεργείται επί τη βάσει: α) Δασοπονικών ή δασικών διαχειριστικών σχεδίων μόνιμων ή προσωρινών, β) Δασοπονικών ή δασικών διαχειριστικών εκθέσεων, γ) Πινάκων υλοτομίας και δ) Δασικών αστυνομικών διατάξεων. 2. Διά διατάγματος καθορίζονται αι λεπτομέρειαι του παρόντος άρθρου ως και τα της διαχειρίσεως των δασών εν γένει. Άρθρον 64:1. Τα δασοπονικά σχέδια και αι εκθέσεις εγκρίνονται, αναθεωρούνται ή τροποποιούνται υπό του Υπουργού Γεωργίας μετά σύμφωνον γνωμοδότησιν του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών και ισχύουν, τα μεν μόνιμα δασοπονικά σχέδια διά περίοδον δέκα ετών, τα δε προσωρινά τοιαύτα και αι εκθέσεις διά περίοδον πέντε έως δέκα ετών. 2. Τα μόνιμα δασοπονικά σχέδια δύνανται να αναθεωρηθούν ή τροποποιηθούν εντός του χρόνου ισχύος αυτών, μόνον εάν έλαβον χώραν εξαιρετικά και απρόβλεπτα γεγονότα (θεομηνία, πυρκαϊά και αποξήρανσις μερική ή ολική) επιβεβαιούμενα δι' εκθέσεως του αρμοδίου περιφερειακού διευθυντού δασών. ... Άρθρον 65: Οι πίνακες υλοτομίας καταρτίζονται και εγκρίνονται δια περίοδον ενός μέχρι πέντε ετών, εφ' όσον καταρτίζονται επί τη βάσει δασοπονικού σχεδίου ή εκθέσεως, άλλως ισχύουν δια περίοδον ενός έτους. ... Άρθρον 67: Εις δημόσια ή μη δάση, βεβαρημένα διά κεκτημένων περιωρισμένων δικαιωμάτων καρπώσεως ή χρήσεως υπέρ τρίτων, ως βοσκής, ξυλεύσεως κ.λπ., η άσκησις των δικαιωμάτων τούτων δέον να ενεργήται κατά τρόπον μη παρεμποδίζοντα την υπό του δασοκτήμονος κατά τα λοιπά διαχείρισιν του δουλεύοντος δάσους προς εκμετάλλευσιν και λήψιν των αναγκαίων προστατευτικών μέτρων διά την αναγέννησιν των δασών μετά την υλοτομίαν». Περαιτέρω, στα άρθρα 117 και επόμε. του Δασικού Κώδικα, που αφορούν τη διαχείριση των δημοσίων δασών, ορίζεται ότι: «Άρθρον 117: 1. Τα κατά το άρθρ. 63 δασοπονικά σχέδια ή εκθέσεις και

οι πίνακες υλοτομίας των δημοσίων δασών συντάσσονται υπό του δασάρχου ή των υπ' αυτόν υπηρετούντων δασολόγων και εγκρίνονται, αναθεωρούνται ή τροποποιούνται κατά τα εν άρθρ. 64 οριζόμενα. ... Άρθρον 119: 1. ..., 2. Η διάθεσις της καρπώσεως των δασικών προϊόντων, των προερχομένων εκ της απολήψεως του ετησίου ή του περιοδικού λήμματος δημοσίων δασών πρεμνοφυούς διαχειριστικής μορφής ..., γίνεται κατά μονάδα δασικού προϊόντος, ήτοι κατά χιλιόγραμμον, τόνον κλπ., είτε αποψιλωτικώς είτε αραιωτικώς ενεργείται η υλοτομία. 3. Η διάθεσις της καρπώσεως δασικών προϊόντων εκ δημοσίων δασών δύναται να γίνεται και κατ' αποκοπήν. Εις την περίπτωσιν όμως ταύτην τα υλοτομητέα δένδρα, αι υλοτομητέαι συνδενδρία, ομάδες, λόχμαι, λωρίδες και συστάδες ή τα υλοτομητέα τμήματα καθορίζονται προ της διαθέσεως σαφώς εις το δάσος και επί του εδάφους, είτε δια προσημάνσεως των υλοτομητέων ή αντιθέτως των παρακρατητέων δένδρων, είτε δια σαφούς επί του εδάφους καθορισμού των ορίων της αποψιλωτικώς ή άλλως υλοτομηθησομένης εκτάσεως.» Περαιτέρω, στα άρθρα 140 και επόμενα του ίδιου Δασικού Κώδικα, που αφορούν τη διαχείριση των μη δημοσίων δασών, ορίζεται ότι: «Άρθρον 140: Το Κράτος ασκεί επιτήρησιν επί των ιδιωτικών δασοπονιών κατά τα εν άρθρ. 62 παρ. 1 οριζόμενα. Άρθρον 141: 1. Τα κατά το άρθρον 63 δασοπονικά σχέδια και εκθέσεις ως και οι πίνακες υλοτομίας διά ποσόν μείζον των 1.000 κυβικών μέτρων ξυλώδους όγκου των μη δημοσίων δασών καταρτίζονται υπό δασολόγων τη μερίμνη και δαπάνη των δασοκτημόνων (ιδιοκτητών η διακατόχων). Οι μέχρι των 1.000 κυβικών μέτρων πίνακες υλοτομίας καταρτίζονται υπό των δασοκτημόνων. 2. Τα δασοπονικά σχέδια, εκθέσεις και πίνακες υλοτομίας των μη δημοσίων δασών τίθενται εις εφαρμογήν μετ' επαλήθευσιν και θεώρησιν υπό των αρμοδίων δασάρχου και περιφερειακού διευθυντού δασών και έγκρισιν υπό του Υπουργού Γεωργίας, προκειμένου δε περί δασοπονικών σχεδίων και εκθέσεων απαιτείται προσέτι και σύμφωνος γνωμοδότησις του Τεχνικού Συμβουλίου Δασών.» Τέλος, στο π.δ. της 19-30.11.1928 «Περί διαχειρίσεως Δασών, κανονισμού και τρόπου υλοτομίας ... κλπ» (Α' 6), οι διατάξεις του οποίου εξακολουθούν κατ' αρχήν να ισχύουν, δεδομένου ότι δεν εκδόθηκε το διάταγμα που προβλέπεται στις ανωτέρω διατάξεις του δασικού Κώδικα για την ρύθμιση των εκεί αναφερόμενων θεμάτων, ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής: Στο άρθρο 1 ότι 3 ότι «Η διαχείρισις των δασών καθόλου, δημοσίων ή μη ρυθμίζει κατά τόπον, έκτασιν, ποσόν, τρόπον και χρόνον υλοτομίας την όλην οικονομίαν του δάσους, ιδίως δε των καρπώσεων αυτού, προς πληρεστέρον επίτευξιν του σκοπού της δασικής οικονομίας και κατά το δυνατόν ικανοποίησιν των κοινωνικών αναγκών της χώρας, ιδία δε του περιοίκου πληθυσμού». Στο άρθρο 2 ορίζεται ότι «Η διαχείρισις και εκμετάλλευσις των δασών, δημοσίων και ιδιωτικών, διακρίνεται εις αειφόρον ή συνεχή εκμετάλλευσιν και περιοδικήν ή διαλείπουσαν τοιαύτην..» και καθορίζονται οι σχετικές προϋποθέσεις, στο άρθρο 3 ότι η διαχείριση των δασών, δημοσίων ή ιδιωτικών, ενεργείται δια διαχειριστικών σχεδίων τακτικών ή προσωρινών ή διαχειριστικών ή, μέχρι τη σύνταξιν αυτών, δια συντόμων μελετών ή διαχειριστικών εκθέσεων, στα δε άρθρα 23 επόμενα ορίζονται τα της διενέργειας υλοτομιών. 7. Επειδή, στη συνέχεια, στο άρθρο 24 του Συντάγματος του 1975, όπως

αναθεωρήθηκε με το Ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (Α΄ 84), ορίσθηκε ότι: «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. ... Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον. 2....». Στο εν λόγω άρθρο προστέθηκε με την παρ. Α του ανωτέρω από 6.4.2001 Ψηφίσματος η εξής ερμηνευτική δήλωση: «Ως δάσος ή δασικό οικοσύστημα νοείται το οργανικό σύνολο αγρίων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (δασοβιοκοινότητα) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (δασογενές). Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά». Εξ άλλου ο ν. 998/1979 «Περί προστασίας των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της Χώρας» (Α΄ 289), ο οποίος εκδόθηκε προς εκτέλεση του άρθρου 24 του Συντάγματος, στο άρθρο 1 καθορίζει τον σκοπό του νόμου, που είναι ο προσδιορισμός αφ' ενός των μέτρων προστασίας για τη διατήρηση, ανάπτυξη και βελτίωση των δασών και των δασικών εκτάσεων, αφ' ετέρου δε των προϋποθέσεων μεταβολής της κατά προορισμό χρήσεως αυτών ή της εξυπηρετήσεως και άλλης χρήσεως, εν όψει του ότι τα δάση και οι δασικές εκτάσεις συνιστούν εθνικό κεφάλαιο (άρθρο 2 του αυτού ν.). Στο άρθρο 3, όπως ίσχυε αρχικά, διδόταν ο ορισμός του δάσους και της δασικής εκτάσεως, ως εξής: «1. Ως δάσος νοείται πάσα έκτασις της επιφανείας του εδάφους, η οποία καλύπτεται εν όλω ή σποραδικώς υπό αγρών ξυλωδών φυτών οιασδήποτε διαστάσεων και ηλικίας, αποτελούντων ως εκ της μεταξύ των αποστάσεως και αλληλεπίδρασεως οργανικήν ενότητα, και η οποία δύναται να προσφέρει προϊόντα εκ των ως άνω φυτών εξαγόμενα ή να συμβάλει εις την διατήρησιν της φυσικής και βιολογικής ισορροπίας ή να εξυπηρετήσει την διαβίωσιν του ανθρώπου εντός του φυσικού περιβάλλοντος. 2. Ως δασική έκτασις νοείται πάσα έκτασις της επιφανείας του εδάφους, καλυπτομένη υπό αραιάς ή πενιχράς, υψηλής ή θαμνώδους, ξυλώδους βλαστήσεως οιασδήποτε διαπλάσεως και δυναμένη να εξυπηρετήσει μίαν ή περισσοτέρας των εν τη προηγουμένη παραγράφω λειτουργιών. 3. ...» (παρ. 1-2). Όπως κρίθηκε με την απόφαση 27/1999 του ΑΕΔ, την οποία ακολούθησε η ανωτέρω ερμηνευτική δήλωση υπό το άρθρο 24 του Συντάγματος, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 3 του ν. 998/1979, ο οποίος συνάδει με την κατά το Σύνταγμα και την επιστήμη της δασικής οικολογίας έννοια του δάσους, κρίσιμη για την ύπαρξη του δάσους ή δασικής εκτάσεως είναι η “οργανική ενότητα” της καλύπτουσας την οικεία έκταση ξυλώδους βλαστήσεως, η οποία προκύπτει από την αλληλεπίδραση της δασογενούς χλωρίδας και της πανίδας, ενώ οι λοιπές απαιτούμενες από το νόμο προϋποθέσεις, ήτοι η δυνατότητα παραγωγής δασικών προϊόντων, η συμβολή στη διατήρηση της φυσικής

και βιολογικής ισορροπίας και η εξυπηρέτηση της διαβίωσης του ανθρώπου εντός του φυσικού περιβάλλοντος, τίθενται πλεοναστικώς. Εν όψει δε του ανωτέρω ορισμού τίθενται τα εξαγγελόμενα στο άρθρο 1 του ίδιου νόμου μέτρα προστασίας των δασών και των δασικών εκτάσεων, τα οποία περιέχονται στα κεφάλαια τρίτο (άρθρ. 11-22), τέταρτο (άρθρα 23 - 36), και πέμπτο (άρθρα 37 - 44) του ν. 998/1979. Όπως κρίθηκε με την απόφαση ΣΕ 32/2013 Ολομ., οι κατ' άρθρο 3 του ν. 998/1979 ορισμοί του δάσους και της δασικής εκτάσεως, όπως προκύπτει και από την εισηγητική έκθεση του ν. 998/1979, εκκίνησαν από την άποψη ότι το δάσος και η δασική έκταση είναι οικοσυστήματα που η σημασία τους για το επιθυμητό ποιοτικό επίπεδο ζωής υπερβαίνει τις ωφέλειες από τη δασοπονική και μόνο διαχείρισή τους, ως πηγής παραγωγής ξυλείας, στοιχείο δηλαδή στο οποίο η παλαιότερη νομοθεσία αποκλειστικώς απέβλεπε [βλ. προπαρατιθέμενα άρθρα 1 ν.δ. 86/1969 και 45 ν. 4173/1929]. Για τον λόγο αυτό δεν ορίσθηκαν ούτε η ελάχιστη επιφάνεια που πρέπει να καταλαμβάνει ένα δάσος ή μία δασική έκταση, ούτε ορισμένα μόνο είδη άγριων ξυλωδών φυτών, η οργανική ενότητα των οποίων μπορεί να προσδώσει την ιδιότητα του δάσους ή της δασικής εκτάσεως στην επιφάνεια επί της οποίας φύονται. Ακολούθως, με το άρθρο 1 παρ. 1 του ν. 3208/2003 (Α' 303) αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις του άρθρου 3 του ν. 998/1979 και ορίσθηκε ότι δασικό οικοσύστημα υπάρχει όταν συντρέχουν σωρευτικώς τα ακόλουθα στοιχεία: (α) άγρια ξυλώδη φυτά τα οποία είναι δασοπονικά, μπορούν δηλαδή να παράγουν με δασική εκμετάλλευση δασικά προϊόντα (παρ. 3 περ. Ι), (β) ελάχιστο εμβαδόν της εκτάσεως, επί της οποίας φύτεται η ανωτέρω βλάστηση, προσδιοριζόμενο αριθμητικώς (0,3 εκτάρια, παρ. 3 περ. ΙΙ εδάφιο πρώτο), και (γ) ελάχιστη συγκόμωση των επί της εκτάσεως αυτής φυομένων δασοπονικών ειδών, επίσης αριθμητικώς καθοριζόμενη (0,25, παρ. 3 περ. ΙΙΙ εδάφιο πρώτο). Όπως κρίθηκε με την προαναφερθείσα απόφαση ΣΕ 32/2013 Ολομ., οι ως άνω υπό (α), (β) και (γ) διατάξεις είναι αντίθετες προς το άρθρο 24 του Συντάγματος, και δη η μεν υπό (α) διότι εξαρτά την ύπαρξη ενός δασικού οικοσυστήματος από τη δυνατότητα οικονομικής του εκμεταλλεύσεως, επανεισάγοντας έτσι στη θέση των υιοθετηθέντων από τον αναθεωρητικό νομοθέτη ορισμών της δασικής οικολογίας εκείνους της δασοπονίας, η υπό (β) διότι αφ' ενός ορίζει ότι το δασικό οικοσύστημα πρέπει να αποτελείται αποκλειστικά από δασοπονικά είδη και αφ' ετέρου εξαρτά την ιδιότητά του ως δασικού οικοσυστήματος από το ελάχιστο εμβαδόν της οικείας εκτάσεως, το οποίο καθορίζεται αριθμητικώς, αδιαφόρως της θέσεώς της και των επικρατουσών σε αυτήν εδαφολογικών, κλιματικών και άλλων συνθηκών, η δε υπό (γ) διότι, επιπλέον, εξαρτά την ιδιότητα ενός οικοσυστήματος ως δασικού ή μη από το ανελαστικό αριθμητικό κριτήριο της συγκομώσεως του εδάφους όπου φύτεται η δασική βλάστηση, όχι δε από την οργανική ενότητα της δασικής βλαστήσεως, εν όψει του είδους και της ηλικίας της, καθώς και των ιδιομορφιών της περιοχής. Τέλος, με το άρθρο 1 παράγρ. 6 του ν. 3028/2003 προστέθηκε στο άρθρο 19 του ν. 998/1979 παράγραφος 4, η οποία ορίζει ότι: «4. Κατά τη διαχείριση των δασών και των δασικών εκτάσεων λαμβάνεται μέριμνα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας σε όλα της τα επίπεδα (γενετική, ειδών, οικοσυστημάτων και τοπίου)», ενώ με το άρθρο 2 παράγρ. 1

του ίδιου νόμου ορίσθηκε ότι: «1. Κατά το σχεδιασμό της διαχείρισης και εκμετάλλευσης των δασικών οικοσυστημάτων, με την κατάρτιση των προβλεπόμενων από το άρθρο 63 του Δασικού Κώδικα δασοπονικών μελετών, λαμβάνονται ειδικά μέτρα που εξασφαλίζουν κατά το δυνατόν την προστασία του τοπίου και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας. Δασοπονικές ενέργειες και πρακτικές, όπως (...) οι μέθοδοι διαχείρισης, δασοκομικού χειρισμού και συγκομιδής του ξύλου και γενικά οι επεμβάσεις στα δασικά οικοσυστήματα, σχεδιάζονται κατά τρόπο που εξασφαλίζει την προστασία των ενδιαιτημάτων των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.»

8. Επειδή, από τις διατάξεις του ν.δ. 86/1969 και του π.δ. της 19-30.11.1928 που παρατίθενται στην 5η σκέψη προκύπτουν τα εξής: Η διαχείριση και εκμετάλλευση των δασών, δημοσίων και ιδιωτικών, ενεργείται, μεταξύ άλλων, βάσει διαχειριστικών εκθέσεων, εγκρινομένων κατά το άρθρο 64 του Δασικού Κώδικα. Πριν το Σύνταγμα του 1975 και τον ν. 998/1979, η εν λόγω διαχείριση αντιμετώπιζε το δάσος από την πλευρά της δασοπονίας και μόνο, δηλαδή ως πηγή παραγωγής ξυλείας, παρέβλεπε δε τις βασικές λειτουργίες που επιτελεί το δάσος ως οργανωμένο οικοσύστημα μέσα στο όλο φυσικό περιβάλλον και σε σχέση με τον άνθρωπο (βλ. εισηγητική έκθεση του ν. 998/1979 και ΣΕ 32/2013 Ολομ. σκ. 7). Η οπτική αυτή, υπό το φώς των νεώτερων επιστημονικών αντιλήψεων περί του δάσους, μεταβλήθηκε δραστικά μετά το Σύνταγμα του 1975 με τις παρατιθέμενες στην 6η σκέψη διατάξεις του άρθρου 24 αυτού και του ν. 998/1979, οι οποίες αντιλαμβάνονται το δάσος ως σύνθετο οικοσύστημα, όπως προκύπτει από τον ορισμό του δάσους και της δασικής εκτάσεως που δίδεται στην ερμηνευτική δήλωση υπό το άρθρο 24 του Συντάγματος. Εν όψει τούτων οι ανωτέρω περί διαχείρισεως δασών διατάξεις του ν.δ. 86/1969 και του π.δ. της 19-30.11.1928, ερμηνευόμενες σύμφωνα με το Σύνταγμα και το νέο νομοθετικό πλαίσιο, και μέχρι την επιβαλλόμενη προσαρμογή τους σ' αυτό μέσω της νομοθετικής διαδικασίας, έχουν την έννοια ότι προέχουσα θέση έναντι του συμφέροντος του δασοκτήμονος έχει ήδη η εξυπηρετούσα το εθνικό συμφέρον δασοπολιτική αξίωση, η οποία συνίσταται στη διαχείριση του δάσους κατά τρόπο συνάδοντα προς τη φύση του ως οικοσυστήματος και το χαρακτήρα του ως κοινωνικού αγαθού. Τούτο έπεται ότι η εκμετάλλευσή του πρέπει να ασκείται με φειδώ και βάσει της συνταγματικής αρχής της αειφορίας (βιωσιμότητας), διότι δεν αποσκοπεί (μόνο ή κυρίως) στην μεγιστοποίηση της απολήψεως δασικών προϊόντων, αλλά στη λελογισμένη κάρπωση του δάσους και παράλληλα στην προστασία του δασικού οικοσυστήματος, ώστε αυτό να μπορεί να επιτελεί το σύνολο των κατά το Σύνταγμα σκοπών του. Περαιτέρω, όπως ορίζεται στα άρθρα 1 παρ. 4 και 2 παρ. 1 του ν. 3028/2003, με τα διαχειριστικά σχέδια και εκθέσεις πρέπει να λαμβάνονται και θετικά μέτρα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και του τοπίου. Τούτων έπεται ότι τα σχέδια, οι εκθέσεις δασοπονίας και διαχείρισεως και οι πίνακες υλοτομίας που προβλέπονται από τις ανωτέρω διατάξεις υπόκεινται σε ενδεδειχτή έλεγχο από την Διοίκηση, η δε έγκριση, τροποποίηση ή αναθεώρησή τους πρέπει να αιτιολογούνται προσηκόντως ως προς την επιλογή συγκεκριμένης μεθόδου εκμεταλλεύσεως μεταξύ πλειόνων κατ' αρχήν

κατάλληλων, της έντασης της εκμεταλλεύσεως και των επιπτώσεών της στο δασικό οικοσύστημα, αιτιολογία που μπορεί να προκύπτει και από τα στοιχεία του φακέλου (πρβλ. ΣΕ 5835/1996).

9. Επειδή, στην προκειμένη περίπτωση, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με το 27641/13.4.1912 συμβόλαιο του συμβολαιογράφου Τρικάλων Γ. Σ., οι Χ. και Ι. Α. μεταβίβασαν σε είκοσι εννέα κατοίκους του χωριού Ματονερί (Κουκλαίοι) του Δήμου Καστανέας του Ν. Τρικάλων έκταση φερόμενη ως ανήκουσα στην ιδιοκτησία τους και ευρισκόμενη στην ως άνω περιοχή, εκτός από το επίδικο τμήμα δάσους, εμβαδού 1.303 στρεμμάτων περίπου, επί του οποίου συνεστήθη υπέρ των αγοραστών δικαίωμα ελεύθερης βοσκής και ξυλεύσεως για τις ανάγκες των ιδίων και των οικογενειών τους. Ακολουθώντας, επί αντιδικίας μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, των αδελφών Α. και άλλων προσώπων ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς των δασικών εκτάσεων της ως άνω περιοχής, εκδόθηκε η 28/1918 απόφαση του Ειρηνοδίκη Καλαμπάκας, με την οποία επιδικάσθηκε προσωρινά η νομή επί δασικής εκτάσεως συνολικού εμβαδού 1.897 στρεμμάτων, συμπεριλαμβανομένου του επίδικου δάσους, μεταξύ άλλων και στους ανωτέρω αδελφούς Α., ενώ ακολούθησαν και άλλες δικαστικές αμφισβητήσεις για την αναγνώριση εμπράγματων δικαιωμάτων επί της εκτάσεως αυτής (βλ. τελευταία την από 12.1.2006 αναγνωριστική αγωγή των ήδη αιτούντων ενώπιον του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Τρικάλων «περί συννομής και συγκατοχής, άλλως συνδιακατοχής του δασοκτήματος Ματονερίου», η εκδίκαση της οποίας εισέτι εκκρεμεί). Σύμφωνα με την από 26.5.2010 έκθεση επαλήθευσης του δασολόγου Π. Π., στην οποία ερείδεται η προσβαλλόμενη πράξη, το ιδιοκτησιακό καθεστώς του επίδικου δασικού τμήματος δεν έχει επιλυθεί οριστικά, η δε δασική υπηρεσία το διαχειρίζεται ως «διακατεχόμενο», δηλαδή ως δημόσιο δάσος ανήκον κατά κυριότητα στο Δημόσιο, επί του οποίου οι διακάτοχοι ασκούν περιορισμένα δικαιώματα καρπώσεως ως νομείς και όχι ως απλοί κάτοχοι (ΣΕ 3176/2012 σκ. 9, 1647/2002 σκ. 4, ΑΠ 874/2006, 85/2003, βλ. και άρθ. 13 παρ. 1 του ν. 3208/2003 κατά το οποίο τα δικαιώματα διακατοχής επί δημόσιων δασών και δημόσιων δασικών αποτελούν «ιδιόρρυθμες εμπράγματα σχέσεις»). Η επίδικη έκταση αποτελεί τμήμα του μείζονος δάσους Ματονερίου (Κουκλαίων), το οποίο ευρίσκεται στα ΒΔ του Ν. Τρικάλων, στις Βόρειες πλαγιές της κεντρικής Πίνδου, και συνορεύει βορείως, δυτικά και νότια με το δημόσιο δάσος Ματονερίου και ανατολικά με το συνιδιόκτητο δάσος Καλομοίρας. Όπως εκτίθεται στην διαχειριστική μελέτη (σελ. 32-35, βλ. και 7986/186848/1.12.2010 έγγραφο απόψεων του Δασαρχείου Καλαμπάκας προς το Δικαστήριο), το δάσος Ματονερίου τέθηκε το πρώτον υπό διαχείριση το έτος 1917 με τη σύνταξη της πρώτης διαχειριστικής εκθέσεως (δ.ε.) από τον Δασάρχη Καλαμπάκας. Η 2η δ.ε. εγκρίθηκε με την 153732/30.12.2929 πράξη του Υπουργού Γεωργίας, με αυτήν δε επετράπη αρχικά η αποψιλωτική και εν συνεχεία η επιλογική υλοτομία του δάσους, βάσει της οποίας απολήφθηκαν 1.600 κ.μ. στρογγυλής ξυλείας και 35.000 ζύγια καυσόξυλα δρυός. Η 3η δ.ε. για την 5ετία 1936-1940 επαληθεύθηκε με την από 28.8.1936 έκθεση επαλήθευσης, επέτρεψε την αποψιλωτική υλοτομία τεσσάρων εκ των πέντε τμημάτων του δάσους και εφαρμόσθηκε, πλην λόγω

καταστροφής του δασαρχείου Καλαμπάκας δεν υπάρχουν στοιχεία για τα αποληφθέντα προϊόντα. Την ίδια περίοδο επετράπη και η κατόπιν προσημάνσεως υλοτομία κωνοφόρων, από την οποία απολήφθηκαν 400 κ.μ. στρογγύλης ξυλείας. Με το 2356/20.8.1949 πρωτόκολλο εγκαταστάσεως επετράπη στον ενοικιαστή του δάσους Κ. Α. η απόληψη των υπαρχόντων ξηρών και κατακείμενων ατόμων δρυός για ποσότητα 2.000 ζυγίων, από την οποία τελικώς απολήφθηκαν 1.500 ζύγια καυσοξύλων. Η 4η δ.έ. για την περίοδο 1956-1957 και 1956-1961 εγκρίθηκε με την 199431/3082/21.1.1957 πράξη του Υπ. Γεωργίας, οι δε επιτραπίσεις υλοτομίες διενεργήθηκαν κανονικά. Η 5η δ.έ. για την 5ετία 1979-1983 εγκρίθηκε με την 187664/4635/6.10.1979 απόφαση του Υπ. Γεωργίας, όπως τροποποιήθηκε, με σκοπό δασοπονίας την «μέγιστη καθαρή δασική πρόσοδο» και μέθοδο διαχείρισης την συσταδική, πλην, λόγω αντιδράσεων των κατοίκων Ματονερίου, βάσει αυτής πραγματοποιήθηκαν μόνο υλοτομίες για την κάλυψη των ατομικών αναγκών των τελευταίων. Αίτηση ακυρώσεως κατοίκων του Ματονερίου κατά της ανωτέρω εγκριτικής και συναφών πράξεων απερρίφθη εν μέρει ως ανομιμοποίητη με την απόφαση ΣΕ 2293/1987 και κατά τα λοιπά καταργήθηκε η δίκη λόγω λήξεως ισχύος των προσβαλλομένων. Η 6η δ.έ. για την περίοδο 1987-1990 και η 7η δ.έ. για την περίοδο 1995-1999, με τον ίδιο σκοπό και μέθοδο διαχείρισης όπως η προηγούμενη, εγκρίθηκαν με τις αποφάσεις 1585/26.6.1987 του Νομάρχη Τρικάλων και 1407/6.6.1996 του Περιφερειακού Διευθυντή Τρικάλων, αντιστοίχως, όμως και στις περιπτώσεις αυτές πραγματοποιήθηκαν μόνο υλοτομίες για την κάλυψη των ατομικών αναγκών των κατοίκων της περιοχής. Η 8η δ.έ. για την περίοδο 2003-2007 εγκρίθηκε με την απόφαση 2589/2.6.2003 του Δ/ντή Δασών Θεσσαλίας, με τον αυτό σκοπό και μέθοδο διαχειρίσεως, εκδόθηκαν δε προς υλοποίησή της άδειες υλοτομίες και πρωτόκολλο εγκαταστάσεως υπέρ των ήδη παρεμβαινόντων, πλην και στην περίπτωση αυτή δεν πραγματοποιήθηκαν υλοτομίες. Επί αιτήσεως ακυρώσεως των ήδη αιτούντων κατά των ανωτέρω πράξεων εκδόθηκε η απόφαση ΣΕ 4553/2009 με την οποία εν μέρει απερρίφθη η αίτηση ως ανομιμοποίητη, εν μέρει δε καταργήθηκε η δίκη. Τέλος με την προβαλλόμενη 2864/84422/28.7.2010 απόφαση του Γ.Γ.Π. Θεσσαλίας εγκρίθηκε η 9η διαχειριστική μελέτη του επίδικου δάσους για την περίοδο 2010-2014. Στο πρώτο μέρος αυτής (σελ. 5 επ.) εκτίθενται η μεθοδολογία συντάξεώς της και στοιχεία για την κατάταξη του δάσους στη διαχειριστική κλάση της πρεμνοφυούς δρυός (σελ. 8). Στο δεύτερο μέρος (σελ. 10 επ.) περιγράφεται η θέση του δάσους, εκτίθεται διαχρονικά το ιδιοκτησιακό καθεστώς του και περιγράφονται τα φυσικά χαρακτηριστικά του οι συνθήκες εκμεταλλεύσεώς του. Ειδικότερα ως προς τους δικαιούχους αναφέρεται ότι οι «συνιδιοκτήτες» (διακάτοχοι) του δάσους έχουν τα εξής ποσοστά επί των καρπώσεων: α) Αθ. Χρ. Μ. (πρώτος παρεμβαίνων): 110,498/240, β) Θ. Τσαρουχάς (δεύτερος παρεμβαίνων): 111,000/240, γ) Πενήντα κάτοικοι Ματονερίου: 13,500/240, δ) Σαράντα κάτοικοι Ματονερίου: 4,500/240 και ε) Λοιποί συνδιακάτοχοι: 0,502/240. Το τρίτο μέρος της μελέτης (σελ. 28 επ.) περιλαμβάνει ειδικότερη περιγραφή του δάσους, η οποία συνοδεύεται από σχετικούς πίνακες και φύλλα περιγραφής συστάδων. Στο τέταρτο μέρος (σελ. 32 επ.)

περιγράφεται η μέχρι τούδε διαχείριση δια των διαχειριστικών εκθέσεων και εκτίθενται οι κατά τη μελέτη σκοποί και οι συντελεστές της δασοπονίας (έδαφος, δασικό κεφάλαιο, δαπάνες, εργασία) ως προς τη διαχείριση του επίμαχου δάσους. Στο πέμπτο μέρος (σελ. 42 επ.) αναλύονται τα των καρπώσεων (κύριες, δευτερεύουσες και έκτακτες) και η μέθοδος διαχείρισης, εκτίθενται ορισμένα στοιχεία για την πανίδα του δάσους και παρατίθεται ο πίνακας υλοτομίας που περιλαμβάνει όλες τις προτεινόμενες καρπώσεις για την 5ετία 2009-2013. Τέλος το έκτο μέρος (σελ. 48 και 49) αναφέρεται συνοπτικά στις μεταφορικές, κτιριακές κλπ εγκαταστάσεις και καταλήγει με τις «Προτάσεις προστασίας και ανάπτυξης», ως εξής: «Οι σημαντικότερες κατευθύνσεις που πρέπει να στραφούν οι συνιδιοκτήτες είναι οι εξής: 1. Συνέχιση των εφαρμογών των διαχειριστικών μέτρων, τα οποία εν ολίγοις θα εξασφαλίσουν την καλλιέργεια του δάσους, την αναγέννηση αυτού και την αειφορία των καρπώσεων. 2. Η διατήρηση της έκτασης του δάσους και των δασικών εκτάσεων του δασοκτήματος». Ειδικότερα, από την ανωτέρω διαχειριστική μελέτη (βλ. και από 26.5.2010 έκθεση επαλήθευσης) προκύπτουν τα εξής: Από την όλη έκταση του δάσους (1.331, 60 στρέμματα), δασοσκεπής είναι έκταση εμβαδού 1.176,30 στρεμμάτων. Η δασοσκεπής έκταση διαιρείται σε πέντε συστάδες, εκ των οποίων η συστάδα 1α αποτελείται από δρύες και κωνοφόρα, οι δε λοιπές κυρίως από δρύες. Για το είδος της δρυός η υλοτομία προβλέπεται να είναι αποψιλωτική κατά ποσοστό 88% της δασοσκεπούς εκτάσεως με παρακρατήματα κατά ομάδες και λόχμες, ενώ για το είδος των κωνοφόρων προβλέπεται επιλογική υλοτομία με εξυγιαντικό χαρακτήρα, για την απομάκρυνση «των ξηρών, κουφαλερών και κακόμορφων ατόμων». Το συνολικό ξυλαπόθεμα του δάσους ανέρχεται σε 7.794,90 κ.μ. ξυλείας, το δε λήμμα θα ανέλθει σε 6.348,51 κ.μ. (σελ. 39, 44). Η υπάρχουσα κατάσταση του εδάφους του δάσους χαρακτηρίζεται ως ικανοποιητική (σελ. 19-20). Στο κεφάλαιο iv.5 του δευτέρου μέρους (σελ. 21-23) απαριθμούνται τα απαντώμενα στο δάσος είδη χλωρίδας, ενώ στο κεφάλαιο vii του πέμπτου μέρους, με τίτλο «Θηραματικά ζώα-πανίδα-διατήρηση οικοσυστήματος» (σελ. 45-46) απαριθμούνται τα είδη της απαντώμενης πανίδας, ως προς την οποία σημειώνεται ότι «[μ]ε την διαχείριση του δάσους ... δεν συντρέχει κανένας λόγος λήψης ιδιαίτερων διαχειριστικών μέτρων προστασίας της θηραματοπονίας, παρά μόνο να τηρούνται οι σχετικές απαγορευτικές διατάξεις περί θήρας» (σελ. 46). Στις σελ. 44-45 αναφέρεται ότι σκοπός του δάσους είναι η προσφορά αγαθών και υπηρεσιών σύμφωνα με τις σύγχρονες ανάγκες και τις αρχές της πολλαπλής χρήσης των δασών, προστίθεται δε ότι «... τα παραπάνω χαρακτηριστικά πρέπει να ιεραρχηθούν σε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο, ώστε με κατάλληλα δασοκομικά και διαχειριστικά μέτρα να δώσουν την ολική αισθητική διαμόρφωση του δάσους και να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του ανθρώπου». Τέλος, στη σελ. 41 της μελέτης γίνεται αναφορά σε δαπάνες που θα διαθέσουν μελλοντικά οι «δασοκτήμονες» για τη «σύνταξη μελέτης ανάπτυξης και προστασίας του δάσους» ως και «προώθησης μεθόδων διαχείρισης του δάσους με σύγχρονες αντιλήψεις». Σύμφωνα με την από 26.5.2010 έκθεση επαλήθευσης, η μεγαλύτερη ποσότητα των προϊόντων της αποψίλωσης θα διατεθεί προς εμπορία, ενώ μικρό

ποσοστό θα διατεθεί για την κάλυψη των ατομικών αναγκών των απογόνων των 29 κατοίκων Ματονερίου, οι οποίοι ήταν συμβαλλόμενοι στο 27641/13.4.1912 συμβόλαιο αγοραπωλησίας, εφ' όσον αυτοί υποβάλουν σχετικά νομιμοποιητικά έγγραφα. Κατά την ίδια έκθεση, η βοσκοϊκανότητα του δάσους επαρκεί για να καλύψει τις κτηνοτροφικές ανάγκες 52 μικρών ζώων των κληρονόμων των ως άνω 29 κατοίκων, προβλέπεται δε ότι «το δικαίωμα αυτό θα ασκείται για κάθε έτος της διαχειριστικής περιόδου στις συστάδες εκείνες που δεν θα υλοτομούνται, για τις οποίες θα απαγορεύεται η βοσκή για 10, 7 και 5 χρόνια των γιδιών, των μεγάλων ζώων και των προβάτων αντίστοιχα, και οι οποίες θα περιορίζονται κάθε χρόνο σε εκείνες που παρέμειναν ανυλοτόμητες μέχρι τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου». Τέλος, όπως προκύπτει από το από 28.7.2010 φύλλο θεώρησης της Διεύθυνσης Δασών της Περιφέρειας Θεσσαλίας, η διαχείριση του δάσους είναι «διαλείπουσα», ήτοι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του π.δ. της 19-30.11.1928 «... υλοτομείται ολόκληρος η έκταση του δάσους εφ' άπαξ κατά τον χρόνον της ωριμότητας των εν τη αυτή δένδρων»).

10. Επειδή, οι προβαλλόμενοι λόγοι που αφορούν το ιδιοκτησιακό καθεστώς του επίδικου δάσους είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι, διότι η επίλυση διαφωνιών περί την ύπαρξη ή ανυπαρξία ιδιωτικών δικαιωμάτων δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας δίκης, αλλά μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αμφισβητήσεως μόνο ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων (ΣΕ 1882/2012, 2474/2009 κ.ά.).

11. Επειδή, προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη πράξη, κατά παράβαση της αρχής της βιώσιμης ανάπτυξης, επιτρέπει την ανεξέλεγκτη υλοτομία του επίδικου δάσους με συνέπεια την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και την εξόντωση της άγριας πανίδας της περιοχής.

12. Επειδή, όπως προαναφέρθηκε, η υλοτόμηση των κωνοφόρων δένδρων της συστάδας 1α είναι επιλογική και αποβλέπει στην εξυγίανση και μόνο του είδους αυτού με την απομάκρυνση των «ξηρών, κουφαλερών και κακόμορφων ατόμων». Επιπλέον, σύμφωνα με την έκθεση επαλήθευσης που εγκρίθηκε με την προσβαλλόμενη πράξη το προταθέν από τη διαχειριστική μελέτη λήμμα μειώθηκε σε ποσοστό 20%, αφ' ενός λόγω υπερεκτιμήσεως του ξυλαποθέματος από τους μελετητές και αφ' ετέρου εν όψει του προεκτεθέντος εξυγιαντικού σκοπού της υλοτομίας. Με τα δεδομένα αυτά, κατά το μέρος που αφορά την υλοτόμηση των κωνοφόρων δένδρων της συστάδας 1α, η προσβαλλόμενη πράξη φέρει νόμιμη αιτιολογία η οποία συνάδει με τις κρίσιμες διατάξεις, όπως ερμηνεύθηκαν ανωτέρω, και δεν αμφισβητείται ειδικώς από τους αιτούντες. Επομένως η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί κατά το μέρος αυτό και να γίνει αντιστοίχως δεκτή η παρέμβαση.

13. Επειδή, καθ' όσον αφορά την υλοτόμηση της δρυός η προσβαλλόμενη πράξη δεν αιτιολογείται νομίμως, σύμφωνα τα εκτιθέμενα στην 7η σκέψη. Και τούτο διότι από τα εκτεθέντα προκύπτει ότι η διαχείριση του επίδικου δάσους αποβλέπει αποκλειστικά στην οικονομικώς επωφελέστερη εκμετάλλευση αυτού με την απόληψη της μεγαλύτερης δυνατής ποσότητας ξυλείας κατά την παρούσα και τις επόμενες διαχειριστικές περιόδους. Δεν λαμβάνει δηλαδή υπ' όψη τον χαρακτήρα του ως οικοσυστήματος, το οποίο απαιτεί συνολική διαχείριση, αφού δεν εξετάζονται

εναλλακτικές λύσεις ως προς την βέλτιστη μέθοδο υλοτομίας, ούτε οι επιπτώσεις της προκριθείσας μεθόδου υλοτομίας στο έδαφος, τη χλωρίδα και την πανίδα (η οποία αντιμετωπίζεται ως «θηραματοπανίδα» και όχι ως σύνολο έμβιων οργανισμών που συναποτελούν, μαζί με την χλωρίδα, το δασικό οικοσύστημα), δεν λαμβάνεται δε κανένα μέτρο για την προστασία της βιοποικιλότητας και του τοπίου, όπως ρητώς επιτάσσουν τα άρθρα 1 παρ. 6 και 2 παρ. 1 του ν. 3028/2003 που προαναφέρθηκαν. Και ναι μεν στο 7986/186848/ 1.12.2010 έγγραφο απόψεων του Δασαρχείου Καλαμπάκας προς το Δικαστήριο αναφέρεται ότι τα απαντώμενα στο επίδικο δάσος είδη πανίδας είναι μετακινούμενα και δεν επηρεάζονται από την περιοδική υλοτόμησή του, το έγγραφο όμως αυτό, ανεξαρτήτως αν με το ανωτέρω περιεχόμενο θα μπορούσε να παράσχει νόμιμο έρεισμα στην προσβαλλομένη, δεν αναπληρώνει την ελλείπουσα αιτιολογία της προσβαλλομένης προεχόντως διότι είναι μεταγενέστερο αυτής. Για τον λόγο αυτό, που προβάλλεται βασίμως, πρέπει να γίνει δεκτή η κρινόμενη αίτηση, καθ' ο μέρος ασκείται από την 31η αιτούσα, να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη πράξη κατά το μέρος που αφορά την υλοτομία της δρυός και να απορριφθεί η ασκηθείσα παρέμβαση κατά το αντίστοιχο μέρος, κατόπιν δε τούτου παρέλκει η εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως.

14. Επειδή, εν όψει της εν μέρει αποδοχής και εν μέρει απορρίψεως της αιτήσεως πρέπει να συμψηφισθεί η δικαστική δαπάνη των διαδίκων, σύμφωνα με το άρθρο 39 παράγρ. 1 του π.δ. 18/1989.